

ГАПТОГЛОБІН ЯК БІОХІМІЧНИЙ МАРКЕР В ПАТОГЕНЕЗІ ТА ДІАГНОСТИЦІ РІЗНИХ СТАДІЙ ОСТЕОАРТРОЗУ ВЕЛИКИХ СУГЛОБІВ

к. б. н. Леонтєва Ф.С.¹, д. м. н., проф. Філімонова Н.^{1,2},
д. вет. н. Морозенко Д.В.^{1,2}, к. вет. н. Глебова К.В.², к. м. н. Шакун О.А.²

¹ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка
НАМН України», м. Харків, Україна

²Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Оцінка ступеня метаболічних порушень в організмі ортопедичних пацієнтів є важливою складовою діагностики та розуміння лікарем патогенетичних механізмів розвитку захворювань. Остеоартроз великих суглобів (кульшового та колінного) на сьогодні вважається поліметаболічною патологією, перебіг якої визначається низкою клінічних і патобіохімічних змін в організмі пацієнтів, зокрема, збільшенням в крові вмісту білків гострої фази запалення. Одним із таких білків є гаптоглобін, який є маркером гострого перебігу запальних процесів різної локалізації. Таким чином, можна вважати актуальним дослідження щодо встановлення клініко-патогенетичної й діагностичної ролі гаптоглобіну за остеоартрозу великих суглобів.

Мета дослідження – визначити роль у патогенезі та клініко-діагностичне значення гаптоглобіну як лабораторного маркера для оцінки ступеня запального процесу в організмі хворих на остеоартроз великих суглобів.

Матеріали і методи. Дослідження проводились на базі ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України» упродовж 2010–2018 рр. Всього в групі обстежених було 129 хворих, з них: на I стадії – 20 пацієнтів, II стадії – 30, III стадії – 41, IV стадії – 38 пацієнтів. Вік хворих – від 30 до 64 років, 57 чоловіків та 72 жінок. Контрольну групу склали 30 осіб, з них 15 чоловіків та 15 жінок. Дослідження вмісту гаптоглобіну в крові проводили за допомогою риванолового методу. Матеріал було оброблено статистично.

Отримані результати та висновки. Вміст гаптоглобіну в сироватці крові пацієнтів на I стадії остеоартрозу великих суглобів становив $0,76 \pm 0,09$ г/л, II стадії – $0,91 \pm 0,05$ г/л, III стадії – $1,07 \pm 0,07$ г/л, IV стадії – $1,54 \pm 0,11$ г/л, в контрольній групі – $0,70 \pm 0,02$ г/л. Вміст гаптоглобіну на I стадії остеоартрозу не відрізнявся від контрольної групи, на II стадії був збільшений на 30,0 %, на III стадії – на 52,9 %, на IV стадії – у 2,2 рази порівняно з показником у контрольній групі. Така динаміка вмісту гаптоглобіну в крові пацієнтів вказує на його збільшення відповідно зростанню важкості захворювання, а саме, ступенем запально-деструктивних порушень в уражених суглобах. Таким чином, гаптоглобін є одним із біохімічних маркерів – білків гострої фази запалення, які виносяться до α_1 -глобулінів. Підвищення гаптоглобіну спостерігають під час деструкції сполучної тканини, за якої даний білок здатен захищати організм від протеолітичних процесів та розвитку ендогенної інтоксикації. Таким чином, стадійність розвитку остеоартрозу великих суглобів має прямий зв'язок із збільшенням вмісту гаптоглобіну в крові, що робить його ефективним біохімічним маркером для діагностики різних стадій даного захворювання.